

մէջ ստեպ կը տեսնուի այս ոճն, ինչպէս որ աշխարհաբար հանդիսի մը՝ գրաբար մէկ յօդուածին մէջ գտած ենք:

Վերջացնենք, Պիտի չլսածաբէրնք բնակիրին անգամ խօսիլ ճշուի վրայ, եթէ ճշուին մեր պոչերը չունենար այն նշանակութիւնն՝ զոր առաջին անգամ նշանակեցինք: Այս մեր սակաւագիր գիտողութիւններն չունին ուրիշ նպատակ, բայց եթէ վառել բազմաց սիրտը՝ վերստին նոր կենդանութիւն տալու ոսկեղէն գրաբարի ուսման, որպէս զի արդի լեզուն եւս առնու այն չափակցեալ կանոնաորութիւնն ու ճշգրտութիւնը՝ զոր քրայնակալով կը նկատենք ոսկեղաբու գրաբարին վրայ:

Հ. Գ. Մ.

ՄԱՐԿԵՍԵՅԵԱՆՍԵՐԵՆ

ԱՐՈՒԵՏԱԿԱՆ

ՄԱՐԿԵՅԵԱՆՍԵՐԵՆ

ՄԱՐԿԵՅԵԱՆՍԵՐԵՆՍԵՐԵՆ ՄԵԷ

ԳԼՈՒԽ ԺԳ.

Մեղրամուկ արագին պատրոյցը:

(Հարաւորութիւն)

Պարծաւոր կը նստի այս սեղանին առջեւ եւ կ'որոշէ պատրուէին տալու երկայնութիւնն ք ձողէն մինչեւ հ գտնակն, այնուհետեւ ք պտտաակը կը դարձնէ, որով յ տարածակն եւ ք երկաթի ձողն հաստատուն կը կենան: Այնպէս ձողին ու ձողիին մէջ եղած բոլոր կծիկներու ծայրերն կը բռնէ եւ ձողի վրայի փայտը զլանին վրայէն անցընելով կը բերէ մինչեւ ք երկաթի ձողն, եւ առոր վրայ կը փաթ թէն, եւ աշին պատրոյցը տանելով հ գտնակին՝ կը կտրէ, եւ անմիջապէս ձախնի կծիկներու ծայրերն անգանին տակ պտտաւոր կազմածի մը մէջ կ'անցնէ ետեւ՝ պատրոյցն ակերու մէջ չգնելով կ'աւրել եւ առանց ձողէն հանելու կը կտրէ մէկ կողմն, եւ կը սկսի երկրորդ պատրոյցն պատրաստել նոյն կերպով, եւ այնպէս կ'երթայ յառաջ: Երայանի է որ այս կերպով պատրոյցն կրկին գերմանէ կ'ըլլայ:

Որպէս զի մանեղէն քրագներու բոցն պայծառ եւ գեղցնիկ ըլլայ եւ պատրոյցն մոմին հետ ապառի, ինչպէս վերն յիշատակեցինք, այլեւայլ միջոցներ կան, որոնցմէ յաջորդ երկուքն լաւագոյնն եւ քործածականն է:

1. Վատնուի 25 քգ. ջուր, 166°/3 կրաժ փոսփորի թթու (acide phosphorique) եւ 27 կրաժ ակտորակի թթու (acide borique) եւ իւրարու հետ կը խառնուի, եւ պատրոյցը մէջ նետելով 10 րոպէ կը տաքցուի, կը հանուի եւ կամայ կը շորցուի:

2. Վատնուի 60 քգ. օսկերորակ (borax), 30 քգ. քլորիդիւմ (chlorure de potasse) 30 քգ. բորակնայ անկալ (potasse nitrée) եւ 30 քգ.

անուշադր (sel ammoniac) 3 1/2 լիտր ջրով կը լուծուի, պատրոյցն ամբողջ մէջ կը թաթխուի, եւ յետոյ կը շորցուի:

Այսպէս պատրոյցը պատրաստելն ետեւ՝ քիչ մը կը տաքցուի որպէս զի մոմը լաւ բռնէ: Եւ ասիկայ կ'ըլլայ պատրոյցները մետաղէ ամանի մը մէջ տաք վառարանի մէկ կողմէ դնելով:

Այս տաքացած պատրոյցները կ'առնուին, եւ որպէս զի իւրաւ չկապին՝ զատ զատ կը թաթխուին հալած մամին մէջ, որ պտտաւորաւոր կ'ըլլայ 3 մաս մասն եւ 1 մաս ծարպէ: Գործաւորն պատրոյցն օղակէն բռնած թաթխելն ետեւ կը հանէ, կու տայ ուրիշ գործաւորի մը՝ որ ձախնի օղակին կը բռնէ եւ աշին ակնիւթով մը վերէն վար կը ծռուատ:

9. Բեցընէ մոմը աւելորդ մասն՝ յատուկ անոթի մը մէջ: Պատ. 9 կը ներկայացընէ այս ունեւին, որ եթէ իւր զսպանակովն ճնշուի, ցօրենի ցօրունի չափ լայն բոլորակ մը կ'աղակէ՝ որմէ անորոգել կ'անցնի պատրոյցն: Մոմն թաթխեալ պատրոյցներն սանաւառնէ կազմածէ մը կը կտրուի եւ ստաւէն ետեւ կը պահուին փոշիէ ազատ պահարանի մը մէջ:

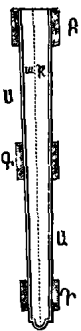
ԳԼՈՒԽ ԺԵ.

Մոմէ արագ շինէ՝ անդամոյն:

Պատրոյցը վերոյիշեալ կերպով պատրաստելն ետեւ կ'աղագրուի մէջ կը հաստատուի: Այս կաղապարներն գիտաբարաբար ապակիէ կ'ըլլան, որպէս զի մոմը թէ չկապին եւ թէ փայլուն երես ունենայ: 2 եւ 3 երկայն ձաղապարն է՝ ծայրը նեղ, վարի լայն մասին եւ վերի նեղ մասին տարբերութիւնն հազիւ 5—6 միլիմետր է: Այս ձողն անհրաժեշտ է, որպէս զի մոմը տառելէն ետեւ՝ ծրպղը դիրաւ հանուի: Կաղապարի վարի լայն մասն օղակ մը կ'անցնայ կախելու համար, իսկ վերի նեղ մասն՝ ծայրը կ'անցնայ նեղ ծակ մը պատրոյցը մէջէն անցընելու համար:

Ինչ կնչ գործատանց մէջ կը գործածուին տեսէ զինկէ կաղապարներ: Ըստնց ձեւը քիչ մը տարբեր է ծարպէ քրագներու զինկէ կաղապարներէն, թէ եւս ասորն ծարպէ ծրագի ալ կրնան գործածուիլ: Այս կաղապարներն երկու մասն կը բաղկանան, որոնք իւրարու կրնան միանալ: Պատ. 10 կը ցոյցնէ ուղղանկի կաղապար՝ կաղապարի մը կիսակտուրն, իսկ Պատ. 11 իրոյնին յատակադիւծը: Պատ. 10 ին մէջ կը տեսնուի:

Նախ որ Ա Վ կաղապարն Պատ. 11. Խ եւ Խ մասերն կազմուի է, որոնք իւրարու միանալով միակտուր կաղապար մը կը կազմեն, Բ Գ Դ չարժանիս օղակներով պնդեալ: Ասկէ կը տեսնուի թէ որչափ զիւրին է այսպիսի կաղապարներու ներսն եղաւ, եւ կ'ըլլայ լաթի մը վրայ քանի է որ թաթխել եղ կ'անցնէն լով եւ կաղապարին ներքը Պատ. 10. նոյնով արբելով: Իսկ պատրոյցն՝ ինչպէս կը տեսնուի, մէջ տեղը ձիգ կը հաստատուի:

Կաղապարի մէջ թափուած մոմն բաւական սաւառիչն ետես, Բ Գ Ի օղակներն կաղապարին նեղ բաւոր կը մղուին դուրս կը հանուին եւ կաղապարէ մասնաշեղծով ծրարէ զուրս կու տայ: ար որ եթէ երկու մասերէ բաղկացեալ չլլաք՝ պէտք էր կաղապարը քէշ մ'առնէր ապէ չկայ մէջ զանէ որ ծրարէ կաղապար թողու:

Պատրիարքն ապակեայ կաղապարեցու մէջ Տառաստանի մէջ գտնուող Պարտիզի ունէն, որ է կործար երկաթի թիւի, որուն հետ ծայրն ճանկն կ'ըլլայ պատրիարք բռնելու, իսկ միւս ծայրը ձեռք բռնելու։ Օղակ մը այս թիւին կաղապարէն 8-10 սմ. երկայն կ'ըլլայ։ Սակայն կայ կողմանի թիւը թիւի կաղապարին մէջ, մինչեւ նեղ ծայրը, պատրիարքը կործարն ճանկին, մեր կը բաշտուի եւ կաղապարին շնորհ մընդեղ կը Տառաստանի կաղապարին լայն կողմն, Տորիդեանկան փայտէն թելի մը վրայ։ Եթէ կաղապարին ծայրի ծակն պատարագէն ունի լիքն է՝ փայտի կտորով մը կը խցուի։

Կաղապարներն այսպես պատրաստվել են մասնաճյուղ շրջանակի կամ փոյուղի վրայ կարգավորվել են ետևի հր ախտի մասն Տալացիքի եւ կաղապարներն մէջ թափելու Տալացիքներ Տամար կարգի պէտք չէ ստառիկ լլուլլու, եւ մէկ աճաղապար շատ մոմ պէտք չէ գնել Տալացիք մէջ, եւ փոյուղի պի ստանի պէտք եւ նոր մոմ վրան աւելցնել, երբ առաջինը տակը խառնելով թալարիկ Տալու, Նոր առնելին աւելի յարմար եւ շուտով առցաղ Տալացիք, ինչպէս վերն բոխի: Այսպէս Տալացիք մէջ մնն Տալուքն ետևի, զործաւոր եւ կաթնախի առնել եւ կննայ եւ կաթնախի ծաղակի եւ կննելի պի առնոթներն որ մոմի ախառաւախտեւ կաղապարներու մէջ թափելու: Զործաւոր Տամար երկու ծաղակներ շուտով պիտի կառաւարդի, եւ լաւ պիտի լլուլլու, որպէս իլ մոմի ճննախայ:

Ճրագներն այսուհի կաղապարներու մէջ պահելէն ետեւ, կաղապարներն քանի մը վայրկեան դադը Լոյս մէջ կը մնանին, որով կաղապարներն կը լայնան եւ ճրագներն գիրաւս դուրս կը Հանուին։

Եւ կաղապարներն երկու մասեւ են, ինչպէս բարիք, յատ աւելի գիւրին եւ Հանեմ։

Մոմ լաւ ձուլելու եական պայմաններէն մէկն է՝ որ կաշապարներուն ներքին երեւն միշտ մաքուր եւ փայլուն ըլլայ: Անոր համար ծրագր զուր հաւ նուերուն պէս պէտք է բռնելիկ իւրով թափախել խղճովով մը անմիջապէս սրբել եւ համբոյր մտքով մնացորդներէ, թէ եւ ի վիճի աստիճանի անօրը ըլլան խախտողականներէն կանխեցիկ ապակին մաքրելու:

[illegible]

РЕЗУЛЬТАТЫ

ԽԱՉ ԱՆ ԺԵՓԻՉ

ՎԵՐԶԻՆ ԺԱՄԲԱՆԿՆԵՐԻՆ ՎԵՊ ՄԸ

($\mathbb{Z} = \mathbb{R} = \mathbb{C} = \mathbb{H} = \mathbb{O}$)

2. Տոճ Կարսիւ Մորճնոյ :

Մինչդեռ Էդուարտը Հասարակագետութեան գահճերէն այսպիսի խառնաբախեալ ելիթ եղած էր, ինքն իւր գործերով սննդիկ մէջ մնաւաւ զիւր վեր վար կը ճմարէր։ Առաջին տետութեանը ամենին շէր կընտար սուլ մարտան ինչպիսի տրեւանտար ամէ ըլլաւն գողշակուիւ, յերեսը բուրդ գէշերն հսկում ըլլաւն պէն թողլւն իս խնջիւն, ազգը գրեթէ գեռիւն բեւեռաւը։ Մակայն լայն, քարքէն կը գրեթէ ճառակաւոր ճակատը՝ մեծատարհճուրդ մարդ ըլլալուն, եւ իւր թշնմեր եւ սուր խորտաւն ընչապէճ ալ տեսակ մը ճաշաւորտութիւն ունենալուն նշան էր։ Ընդհանրապէս երեսը կըրտ իր լեցունք էր եւ քարտերուն ծանկիւն կը կըրտ դեմուն։ Թեւեւ ճաշհերցն ճաշիւ յիտուն տարունն էր, տակալն թէ մարտն եւ թէ ընչապէճ ձեռն պէտ ստիտակի էին, եւ մարտերն սկսած էին արդէն ստանալաւաւ եւ ըստընըր ջողկերն թափուիւ։ Սակայն կեցուածքը ջորտուր էր, եւ թեւեւ խորտն մասածած ատեն զուրիտ կախի կը բռնէր, բայց ջառաւունքն տուր։ Եւ հաստատուն էր։ Արտաքայ կարգի դարգուլթիւն մը կը տեսնուէր զատուն։ Թեճիւն, մաւթ գանձով վերաբար մը եւ նոյն վաւուրը տնկապաշտ էր ճաշիւնը։ Պարզ ոսկի շերտէն եւ հարսանեաց մատանիէն զատ ուրիշ զարգ մը չուէնէր ճաշիւ։ Նոյն իսկ ժամանցոյցի չղծան տնդաւալ պողպատե կըր։

Իսկ գործելու սենեկին պարզութիւնն ալ պարզ հառապանքի շնորհ միապատել, Բազմի, ընդհարման սենեակն չկար, որ կարեւոր Բազմ կարգուեաց կողմանէ՝ վանականին մը խցին կը նմանէր. պատերն սպիտակ թղթով զրուսեցուէ շէին, այլ մեքենայ կանգնէ բառաւ: Գաշճիքոյն գործելու սեղանը կաղաղիլ փայտէ էր, եւ աւելի էր դարձեր սո թէ աղիւխ յորինածովն, այլ վրայի մեծ եւ քաղաքակրէ գարաններովն ու ձեռքներով. — առաջին սեղանը՝ տեսնողը կ'իմանար, որ խոցը դարձեալու համար չէր: Արժանապատիւ խնամքով խնայելուն բարձր գարանի, կողմանի կեցած դրոշմապատ սեղանի մը, որուն վրայ լոյս չէր մը կար ծւ. ծխախողով բաց արդիւնի մը, մէջեւն ալ կայր՝ մը գրուածներ, շարին էր պարզ քաղաքականներ, ահա տեսնէր էին՝ գրեթէ իշխանապետական ճոխութեամբ ճոխաւոր ալ կառապաշտէր սենեկին բովանդակ աղբաւորին կայ հասարակութիւն:

Միայն երկու բան այս աղքատին կարասաց
Հակապատկեր մը կ'ընծայէին: Ասոնցմէ մէկն եր
վողսկրեայ քանդակեալ շքեղ խաչերութիւն մը,
գործք մը՝ որ միջնդարեան իտալացի ճարտար-
ներու գործուածները կը սխալեցնէր: Այս խաչե-